

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

Υπό τοῦ Καθηγητοῦ Α. Β. Σ. ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΦΡΑΓΚΟΥ

Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν

Ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου διὰ μέτρων τεχνικῆς καὶ διοικητικῆς φύσεως δὲν εἶναι ἡσσονος σημασίας. Ἐπιηρεάζουν ταῦτα τὴν ἀπόδοσιν τῆς βλῆς προσπαθείας ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς ἐξαγωγικῆς δυνατότητος καὶ ἐπιδρουν ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς δραστηριότητος.

Εἰς τὸν τομέα τοῦτον δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὰ τελωνειακῆς ἀποκλειστικῶς μορφῆς διευκολυντικὰ τῶν ἐξαγωγῶν συστήματα καὶ τὰς γενικῆς τεχνικῆς φύσεως διατυπώσεις καὶ διαδικασίας ἐξαγωγῆς, αἵτινες συνιστοῦν τελικῶς ἐπιβάρυνσιν τοῦ κόστους τῶν ἐξαγομένων προϊόντων.

Ἡ ὀρθὴ περὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐξαγωγῶν πολιτικὴ, δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τομέων τῆς παραγωγῆς τῶν χρησιμοποιούντων ἔθνικὰς πρώτας ὕλας, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται εἰς τὴν προώθησιν πάσης ἐξαγωγικῆς δραστηριότητος. Ἡ ἐπίτευξις ὑψηλοῦ ἐπιπέδου βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ἐπέτρεψεν εἰς πολλὰ κράτη τὴν δημιουργίαν βιομηχανικῶν τροφοδοτουμένων ἐκ πρώτων ὑλῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ ἐξαγωγικὴ δὲ δυνατότης ἐφθασεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀναπτύξεως, ὥστε αἱ συναφεῖς βιομηχανίαι κατέκτησαν σταθερῶς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνας ἐκ τῶν ὁποίων προέρχονται αἱ πρώται ὕλαι τῶν βιομηχανικῶν τούτων προϊόντων. Εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι εὐρωπαϊκὰ κράτη ἔχοντα βιομηχανικὴν ὑποδομὴν καὶ παράδοσιν, εὐρίσκονται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς διεθνoῦς ἐμπορικῆς δραστηριότητος, θασισζόμενα κυρίως εἰς μεταποιητικὰς πρώτων ὑλῶν ἐξωτερικοῦ βιομηχανίας.

Ἡ ἀνωτέρω βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις ἐστηρίχθη κυρίως εἰς τελωνειακὰ συστήματα διευκολυντικὰ τῆς εἰσαγωγῆς πρώτων ὑλῶν. Τὸ σύστημα τῆς προσωρινῆς ἀτελείας καὶ τοῦ ντρόουπακ ἀπετέλεσαν τὰ δύο βασικὰ μέσα.

Πέραν τούτων, ἐπιδοτήσεις, ἐφ' ὅσον χρόνον ἐπετρέποντο ἐκ τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν (Γκάττ κλπ.) καὶ εἰδικαὶ συναλλαγματικαὶ διευκολύνσεις εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς, συνέβαλον ἐτι πλεον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῶν κρατῶν τούτων.

Ἐν Ἑλλάδι, τὸ σύστημα τῆς προσωρινῆς ἀτελείας τῶν πρώτων ὑλῶν εἰσαχθὲν κατὰ τὸ ἔτος 1893, ἐφηρμόσθη εἰς μεγάλην ἔκτασιν, ἐξακολουθεῖ δὲ καὶ μέχρι σήμερον ἰσχύον. Δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι τοῦτο ἐστήριξε μερικὴν δραστηριότητα δευτερευόντων τινῶν βιομηχανικῶν κλάδων. Οὐχ ἦττον, τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἦτο αὐτὸ καὶ μόνον ἐπαρκὲς ἵνα στηρίξη βιομηχανίας ἐξαγωγῆς, διωσίμους καὶ διεθνῶς συναγωνιστικὰς. Δεδομένων τῶν ὀργανικῶν αἰτίων τῆς οἰκονομίας, ἡ χρησιμοποίησις τοῦ συστήματος κατέδειξεν, ὅτι αἱ πλείστα τῶν ἑλληνικῶν βιομηχανικῶν δὲν εἶχον μακρὰν παράδοσιν καὶ σύγχρονον ὀργάνωσιν παραγωγῆς. Δὲν

κατέστησαν ούτω σταθερώς εξαγωγικά, άλλ' ενεργοῦσαι εξαγωγὰς ἐπ' εὐκαιρίᾳ, εὐρίσκοντο πάντοτε εἰς τὸ στάδιον κατακτῆσεως ἀγορῶν ὑπὸ συνθήκας συναγωνισμοῦ δυσχερεῖς. Ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτοὺς δὲν ἠδύναντο νὰ προγραμματίσουν παραγωγὴν καὶ νὰ καθορίσουν κατὰ τρόπον πάγιον τὰς εἰς πρώτας ὕλας ἀνάγκας τῶν, ἢ εἰσαγωγῇ δὲ πρώτων ὑλῶν ἐπὶ τῇ θάσει μὴ σταθερῶν δυνατοτήτων εξαγωγῆς ἀποτελεῖ δυσκαμψίαν ἐπὶ ἐνὸς τομέως ἀπαιτοῦντος ἐξαιρετικὴν εὐελιξίαν.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἐξελίξεως τοῦ θεσμοῦ εἶναι τὸ ὅτι, ἐνῶ πληθώρα σχετικῶν διαταγμάτων καὶ ἀποφάσεων ἐξεδόθησαν μέχρι σήμερον πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν κατὰ καιροὺς ὑποβληθεισῶν αἰτήσεων ἐκ μέρους ἐνδιαφερομένων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν τούτοις εἰς πολὺ ὀλίγα εἶδη παρουσιάζεται κίνησις μὲ θάσιν τὸν θεσμόν τῆς προσωρινῆς ἀτελείας. Τὰ κυριώτερα εἶδη εἶναι σπόγγοι, κιβώτια καὶ βαρέλια ξύλινα, βυρσοδεψικὸν ἐκχύλισμα θαλανιδίου, χαρτοκιβώτια καὶ χαρτόσακκοι, σπάγγοι καὶ σχοινία. Μικρὰ δραστηριότης παρατηρεῖται ὡσαύτως καὶ εἰς ἔλαιας καὶ γλυκὰ εἰς κυτία. Ἡ ἀξία, ἐξ ἄλλου, τῶν θάσει τοῦ θεσμοῦ τούτου ἐξαγομένων εἰδῶν καὶ προϊόντων ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ 0,5% ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων.

Διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ συστήματος τῆς ἐπιστροφῆς τῶν δασμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1951 ἐπεδιώχθη βελτίωσις τῶν συνθηκῶν τῆς εξαγωγικῆς δραστηριότητος, πλὴν καὶ τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποδώσῃ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, λόγῳ τῶν γενικωτέρων ὀργανικῶν ἀδυναμιῶν τῆς οἰκονομίας καὶ ἰδίως τῆς ἀνυπαρξίας βιομηχανικῶν μονάδων μεγάλης ἐπιφανείας ἐπενδύσεως κεφαλαίων.

Παρὰ τὸ σοβαρὸν μειονέκτημα τοῦ συστήματος τούτου, ὅπερ συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ παρελθόν, εὐθὺς ἅμα τῇ καθιερῶσει του, ἀντικατάστασιν του μὲ τὸ σύστημα τῆς προσωρινῆς ἀτελείας, μεταπελευθερωτικῶς ἐπεζητήθη ἢ ἐκ νέου ἐφαρμογὴ του παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων βιομηχανῶν. Πρὸς ἐξυπηρέτησιν κυρίως παραγγελιῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ δημιουργίαν δυνατοτήτων συμμετοχῆς τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας μας εἰς διεθνεῖς διαγωνισμοὺς, ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1949 ἡ ὑπόδειξις τῆς ἀνάγκης λήψεως σχετικοῦ νομοθετικοῦ μέτρου.

Μετὰ μακρὰς μελέτας κατωρθώθη, σχέδιον ἄτολμον, καταρτισθὲν κατὰ τὸ 1949, νὰ γίνῃ νόμος τοῦ κράτους (Α.Ν. 1848/1951). Διὰ τοῦ νόμου τούτου παρείχεται ἡ εὐχέρεια τῆς ἐπιστροφῆς, κατὰ τὴν εξαγωγὴν προϊόντων, δασμῶν καὶ φόρων ἀναλογούντων εἰς πρώτας ὕλας βασικὰς καὶ βοηθητικὰς καὶ καυσίμους τοιαύτας, περιεχομένας εἰς ταῦτα, ὡς καὶ εἰς χρησιμοποιηθέντα ὑλικά συσκευασίας τούτων. Ἐπιστρεφόμενοι φόροι καθωρίσθησαν οἱ ἰσχύοντες κατὰ τὴν εξαγωγὴν, μὲ ὑποχρέωσιν ὑποβολῆς αἰτήσεως ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς εξαγωγῆς. Καθωρίσθη ἁπλῶς διὰ τοῦ νόμου τούτου διαδικασία μᾶλλον πολὺπλοκος διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀναλογίας τῶν πρώτων ὑλῶν δι' ἐκάστην μονάδα ἐξαγομένου προϊόντος, δεδομένου ὅτι τὰ ζητήματα ταῦτα καὶ λοιπαὶ λεπτομέρειαι θὰ ἐρρυθμίζοντο δι' ἀποφάσεων τῶν ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Βιομηχανίας. Διτηροῦντο οὕτω καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τούτου διατυπώσεις καθιερούμεναι διὰ τὸ σύστημα τῆς προσωρινῆς ἀτελείας, καίτοι σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἦτο ἀκριβῶς ἢ ἐξουδετέρωσις τῶν μειονεκτημάτων τούτων διὰ μιᾶς ταχείας καὶ ἀπλῆς διαδικασίας, ἀκολουθητέας εἰς τὴν ἐπιστροφήν τῶν δασμῶν. Οὕτω, τὸ νομοθέτημα τοῦτο δὲν ἱκα-

νοποιεί τὰς ἀνάγκας τῆς ἐξαγωγικῆς δραστηριότητος, δι' ὃ καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς του ἐπεδιώχθη ἢ συμπλήρωσις του. Ἡ ἐπιστροφή τῶν ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν βιομηχανιῶν ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον συζητήσεων, ὡς καὶ ἡ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἐξαγωγέως ἀτελῆς εἰσαγωγή πρώτων ὑλῶν, ἀντὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν δασμῶν τῶν χρησιμοποιοηθεῖσων ὑλῶν. Ὑπεστηρίζετο ὅτι ἔδει νὰ διευκολυνθοῦν αἱ ἐξαγωγαὶ διὰ μέτρων, τὰ ὁποῖα ἰσχύουν διεθνῶς. Ἐπεζητεῖτο ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἐξαγομένων προϊόντων ἀπὸ πᾶσαν ἐπιβάρυνσιν προερχομένην εἴτε ἐκ δασμῶν καὶ φόρων ἐπὶ ὑλῶν καὶ εἰδῶν χρησιμοποιοηθέντων διὰ τὴν παραγωγὴν των, εἴτε ἐκ φόρων, ἐμμέσων ἢ ἀμέσων, πάσης φύσεως, βαρυνόντων τὰ παραγόμενα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, εἴτε ἐξ εἰσφορῶν πάσης φύσεως πρὸς ὀργανισμούς, ταμεῖα ἀσφαλίσεως, ἀρωγῆς κλπ. Τὸ καταρτισθὲν ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων σχέδιον κατέστη νόμος τοῦ κράτους κατὰ τὸ 1954 (2861).

Διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου συνεπληρώθησαν αἱ διατάξεις τοῦ προϊσχύοντος, διὰ τῆς παροχῆς εὐχερείας ἐπιστροφῆς δασμῶν καὶ φόρων, ἀνεξαρτήτως ἀν αἱ πρώται ὑλαὶ καὶ τὰ καύσιμα εἰσῆχθησαν ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐξαγωγέως. Ἡ αἴτησις, πάντως, ἐπιστροφῆς ἔδει νὰ ἐγχειρίζεται κατὰ τὴν κατάθεσιν τῆς διασαφήσεως καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἐξαγωγή γίνεται ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πρώτων ὑλῶν. Καθιερώθη ὡσαύτως καὶ ἡ εὐχέρεια τῆς εἰσαγωγῆς ἀτελῶς πρώτων ὑλῶν, ἀντὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἐπὶ τούτων δασμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑλικά συσκευασίας, ἐπῆλθον διὰ τοῦ νόμου τούτου ὠρισμένοι περιορισμοὶ ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν προστασίαν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας. Οὕτω, διὰ τὰ σιδηρᾶ βαρέλια, τὰ ξυλοκιβώτια καὶ τὰ κιβώτια ἐκ χαρτονίου τὰ εἰσαγόμενα πρὸς συσκευασίαν ἐγχωρίων προϊόντων, ἡ ἐπιστροφή περιωρίσθη εἰς τὸ ἥμισυ τῶν ἀναλογούντων δασμῶν καὶ φόρων, γενικῶς δὲ διὰ τὰ ὑλικά συσκευασίας ἡ ἐπιστροφή ἐξηρτάτο ἐκ τοῦ ἀν ταῦτα τυγχάνουν σημαντικῆς ἀξίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐξαγόμενον προϊόν. Παρεσχέθη ὡσαύτως ἡ εὐχέρεια τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων, τοῦ καταβαλλομένου ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων (Α.Ν. 843/948), ὡς καὶ ἡ ἐπιστροφή μέρους τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων ὀργανισμῶν ἀσφαλίσεως. Ἡ ἐπιστροφή ὡσαύτως τῶν δασμῶν ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ ἐξαγωγῶν πρὸς ἐλευθέρας ζώνας καὶ ἐπὶ ἐπισκευῶν πλοίων ἐνεργουμένων εἰς ἑλληνικούς λιμένας, μετὰ διακανονισμόν τῆς ἀξίας εἰς συνάλλαγμα. Ἀπῆλλάγησαν, ἐξ ἄλλου, τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα ἐκ πωλήσεως προϊόντων ἐξαχθέντων, ὡς καὶ ἐξ ἐπισκευῶν ἑλληνικῶν ἢ ξένων πλοίων ἐνεργούντων πλοῦς ἐξωτερικοῦ τοῦ (Ν.Δ. 4231/62).

Τὰ ἀνωτέρω μέτρα συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως διὰ τῆς καθιερώσεως ὑπευθύνου δηλώσεως καὶ παροχῆς ἐγγυήσεως, πρὸς ἄμεσον ἐνέργειαν τῆς ἐπιστροφῆς τῶν δασμῶν ἐπὶ τῇ καταθέσει τῆς αἰτήσεως. Ἡ ὀριστικὴ ἐκκαθάρισις καθιερώθη οὕτω νὰ γίνεται ἐντὸς τριῶν μηνῶν. Τοιοῦτοτρόπως ἀπεφεύχθη ἡ καθυστέρησις τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξαγωγέων, προεβλέφθησαν πάντως καὶ ὠρισμένοι κυρώσεις διὰ τυχὸν εἰσπραξίν ποσῶν πέραν τῶν πραγματικῶς ὀφειλομένων, ἰδίᾳ δὲ διὰ διαφορὰς ὑπερβαίνουσας τὸ 20 % τοῦ δικαιουμένου ποσοῦ (Ν. 4002/59).

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐξαγωγικῆς προσπάθειας

επεξετάθη ἀργότερον καὶ ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων μεταλλευμάτων καὶ τῶν μεταλλευτικῶν καὶ λατομικῶν προϊόντων (Ν. Δ. 4029/59), κατηγορήθη ὁμοῦ ἀπὸ 1/10/1960 ἢ ἐπιστροφή τῶν εἰσφορῶν τοῦ ΙΚΑ ἐπὶ πάσης φύσεως ἐξαγωγῶν, εἴτε πρὸς τὸ ἐξωτερικόν, εἴτε πρὸς τὰς ἐλευθέρας ζώνας, ὡς καὶ τῶν ἐπὶ ἐπισκευῶν πλοίων (Ν.Δ. 4104/60).

Τὰ ἀποτελέσματα ἐφαρμογῆς τοῦ ὡς ἄνω συστήματος διευκολύνσεως τῶν ἐξαγωγῶν δεικνύουν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ βιομηχανία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπωφεληθῇ καὶ αὐτοῦ, ἢ ἀνάλυσις δὲ τῶν εἰδῶν εἰς ἃ ἀνεπτύχθη ἡ δραστηριότης, καὶ ἡ ἀνυπαρξία βιομηχανικῶν εἰδῶν, ὁδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας συνθήκας περὶ δυνατότητος εὐδοκίμησεως ἀξιολόγων βιομηχανικῶν μεταποιητικῶν πρώτων ὑλῶν ἐξωτερικοῦ.

Ἡ μηδαμινή, ἐξ ἀπόψεως ποσοστοῦ συμμετοχῆς εἰς τὴν ὅλην ἐξαγωγικὴν δραστηριότητα, ἀπόδοσις τῶν ὡς ἄνω συστημάτων διευκολύνσεως τῶν ἐξαγωγῶν καταδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ εἴδους τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραχθέντων προϊόντων, ἅτινα μαρτυροῦν ὅτι τῶν συστημάτων τούτων δὲν ἐπωφελήθη σοβαρὰ βιομηχανικὴ δραστηριότης. Τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν ὁ χάρτης καὶ τὸ χαρτόνιον διὰ τὴν κατασκευὴν χαρτοσάκκων καὶ χαρτοκιβωτίων, τὸ βαλανίδιον διὰ κατασκευὴν θυροδεψικοῦ ἐκχυλίσματος, τὰ ὑφάσματα ἐξ ἰούτης διὰ κατασκευὴν καπνοτσουλίων (πρὸς συσκευασίαν ἐξαγομένων καπνῶν), ἡ ξυλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν ξυλοκιβωτίων (πρὸς συσκευασίαν ἐξαγομένων ὀπωρῶν κλπ.), οἱ ἀκατέργαστοι σπόγγοι, τὸ σιζᾶλ διὰ τὴν κατασκευὴν σπάγγων καὶ σχοινίων. Ἡ δραστηριότης δηλονότι ἐξαντλεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν εἰσαγωγὴν πρώτων ὑλῶν διὰ τὴν κατασκευὴν εἰδῶν συσκευασίας ἐξαγομένων προϊόντων. Εἰς τὸ σύστημα πάντως ἐπιστροφῆς δασμῶν τὴν πρώτην θέσιν καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς δραστηριότητος κατέχουν τὰ ἐξαχόμενα τσιμέντα (ὡς ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς δασμῶν καὶ φόρων ἐπὶ τοῦ εἰς μεγάλην ἀναλογία ἀναλογοῦμενου ἀκαθάρτου πετρελαίου).

Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων συστημάτων (προσωρινὴ ἀτέλεια εἰσαγωγῆς πρώτων ὑλῶν καὶ ἐπιστροφή δασμῶν - ντρόουμπκκ) καὶ ἕτερα τινὰ μέτρα ἰσχύουν ἐπὶ σκοπῷ διευκολύνσεως τῆς ἐξαγωγῆς ἡμιεπιπλοῦν προϊόντων. Τὸ κυριώτερον τούτων εἶναι τὸ σύστημα τῆς ἐπὶ προσωρινῆ ἀτελείας (εἰς ἐλευθέραν χρῆσιν) εἰσαγωγῆς κενῶν δοχείων ἐξακτέων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πλήρων ἐγχωρίων προϊόντων, βιομηχανικῶν καὶ μὴ (ἄρθρ. 64 τελ. κώδικος). Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ἡ διοίκησις καὶ ἡ νομολογία ἐδέχθησαν, ὅτι εἰς τὸν ὅρον κενὰ δοχεῖα περιλαμβάνονται τὰ πάσης φύσεως κιβώτια, θαρέλια, σάκκοι, φιάλαι, καφάσια, κλπ. εἶδη συσκευασίας

Ὡς πρὸς τὰ σιδηρᾶ θαρέλια, τὰ ἔτοιμα ξυλοκιβώτια, τὰ τεμάχια ξυλεῖας ἔτοιμα πρὸς συναρμολόγησιν κιβωτίων καὶ τὰ κιβώτια ἐκ χαρτονίου, καθιερώθη κατὰ τὸ ἔτος 1954 πληρωμὴ τοῦ ἡμίσεος τῶν δασμῶν (Ν. 2861/54) πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας. Ἡ τοιαύτη ὁμοῦ ἐπιβάρυνσις φαίνεται ὅτι ἐπεβάρυνεν ἐξαιρετικῶς ὄριον ἐξαχόμενα προϊόντα, δι' ὅ καὶ ταχύτατα, καὶ δὴ ἀπὸ 1/9/1954, κατηγορήθη ἡ πληρωμὴ τοῦ ἡμίσεος τῶν δασμῶν διὰ τὰ κασσιτερωμένα σιδηρᾶ θαρέλια τὰ εἰσχιόμενα εἰς ἐλευθέραν χρῆσιν πρὸς ἐπανεξαγωγὴν, ἀφοῦ πληρωθῶν διὰ συμπεπικνωμένου γλεύκου (Ν.Δ. 3092/54).

Ἐξ ἀπόψεως τελωνειακῶν συστημάτων, ἰσχυόντων πρὸς τὸν σκοπὸν ἐκμεταλλεύσεως πάσης πηγῆς ἀποκτήσεως συναλλάγματος, ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ τελευταίως καταβαλλομένη προσπάθεια ἀξιοποιήσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐλευθέρων ζωνῶν. Διὰ τῆς ἐγκρίσεως λειτουργίας βιομηχανιῶν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ζωνῶν τούτων, ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τὰ πλεονεκτήματα αὐτῶν, ἀφ' ἑνὸς ἐπιδιώκεται ἡ ἀπασχόλησις ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δημιουργεῖται εὐκαιρία ἀποκτήσεως συναλλάγματος, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν ἀξίαν τῶν χρησιμοποιηθεισῶν ἐγχωρίων πρώτων ὑλῶν καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀπασχολουμένου ἐργατικοῦ κλπ. προσωπικοῦ.

Παρήγοροι ἐλπίδες ἐγεννήθησαν διὰ τὴν εὐδοκίμησιν τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν συναφῶν πηγῶν διὰ τῆς ἐγκρίσεως ἤδη λειτουργίας, εἰς τὴν Ἐλευθέραν Ζώνην Θεσσαλονίκης, βιομηχανίας κατασκευῆς εἰδῶν ἱματισμοῦ καὶ τῶν μελετωμένων ἐγκρίσεων ἐγκαταστάσεως καὶ ἄλλων βιομηχανιῶν. Δεδομένων τῶν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν λειτουργίας τῶν βιομηχανιῶν τούτων, ὡς ἐκ τοῦ χαμηλοῦ κόστους ἐργασίας, ἐλπίζεται ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος θὰ συνεισφέρει τὴν μεγίστην συμβολὴν εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν.

Συναφῆς πρὸς τὸν θεσμὸν τῆς ἐλευθέρου ζώνης εἶναι καὶ ἡ λειτουργία ἐν Σκαραμαγκᾶ τῶν ἐλληνικῶν ναυπηγείων. Ἡ βαρεῖα αὕτη βιομηχανικὴ μονάς, λειτουργοῦσα ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις ἐλευθέρου ζώνης, προσιωνίζει ἱκανοποιητικὴν ὠφέλειαν διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἐξ ἀπόψεως ἀπασχολήσεως ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἀποκτήσεως συναλλάγματος ἐξ ἀμοιβῶν ἐργασίας ἐλληνικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀξίας χρησιμοποιουμένων ἐγχωρίων πρώτων ὑλῶν.

Ἡ ἐκδηλουμένη εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῶν ναυπηγικῶν ἐργασιῶν δραστηριότης συμπληροῦται καὶ διὰ τῆς ἐν Σύρῳ ἐγκατεστημένης ἐπιχειρήσεως ἐπισκευῆς πλοίων. Καὶ αἱ δύο αὗται ἐπιχειρήσεις λειτουργοῦν ὑπὸ τὸ σύστημα τῶν ἐλευθέρων βιομηχανικῶν ζωνῶν, ἡ σκοπιμότης δημιουργίας τῶν ὁποίων εἶχεν ἤδη μελετηθῆ παρ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ 1953, τὸ πόρισμα τῆς ὁποίας ἐχρησίμευσε διὰ τὴν ἔκδοσιν εἰδικοῦ νομοθετήματος καθορίζοντος τὸν τρόπον τῆς συστάσεως ἐλευθέρων τελωνειακῶν συγκροτημάτων ναυπηγήσεως καὶ ἐπισκευῆς πλοίων (Ν.Δ. 2563/53), εἰς τοὺς χώρους τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγὴ ὑλικῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἐπισκευὴν πλοίων γίνεται ἄνευ καταβολῆς δασμῶν καὶ λοιπῶν φόρων, πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐγίνοντο μέχρι τότε εἰς ξένας χώρας. Γενικὴ ἦτο ἡ ἀπαίτησις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς δημιουργίας φορέως ἐξυπηρετήσεως ἐνὸς τομέως δραστηριότητος ἐξυπηρετοῦντος σοβαρῶς τὰ συμφέροντα τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἰδίᾳ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ γενικώτερα μέτρα τὰ καθιερωθέντα πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν κεφαλαίων, ἐλληνικῶν καὶ ξένων, εἰς ἐπενδύσεις πάσης φύσεως ἐν Ἑλλάδι (Ν.Δ. 2687/53).

Ἐναντὶ ὧν νὰ χρησιμοποιηθῆ ὁ λιμὴν Πειραιῶς διὰ ναυπηγοβιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἐδημιουργήθησαν αἱ ὡς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, μὴ ἀποκλείουσαι πάντως καὶ τὴν δημιουργίαν παρομοίων ἐπιχειρήσεων εἰς τὸν λιμῆνα Πειραιῶς, ἐφ' ὅσον διαρρυθμισθῆ κατάλληλος χώρος ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, διότι ἡ ἐξέυρεσις καταλλήλου χώρου εἰς τὸν λιμῆνα Πειραιῶς διὰ παρομοίας φύσεως ἐργασίας παρουσιάζεται ὡς ἀδύνατος.